

Inauguracja Uniwersytetu Dzieci

Dagmara Sokołowska

Instytut Fizyki UJ

Wiosna tego roku obfituje w Krakowie w wydarzenia otwierające nowe perspektywy nauczania najmłodszych. W *Fotonie 96* pisaliśmy o Ogrodzie Doświadczeń im. Stanisława Lema, który 1 czerwca otwiera swoje podwoje dla wszystkich zainteresowanych nauką przez doświadczenie, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci w wieku szkolnym. Dzisiaj – nieco szerzej o Uniwersytecie Dzieci, który zainaugurował swoją działalność 26 maja.

U podstaw powstania pomysłu organizacji tego rodzaju zajęć leży inspiracja ciekawością i entuzjazmem poznawczym dzieci oraz przekonanie, że nowoczesny rodzic ma pełną świadomość tego, jak ważna jest dobra edukacja. Organizatorzy pierwszego w Polsce Uniwersytetu Dzieci czerpią swą inspirację z sukcesów podobnych uniwersytetów działających na świecie.

Inicjatywa jest stosunkowo młoda. Pierwszy uniwersytet dzieci (Kinderuni) powstał w Tybindze. Inicjatorem otwarcia starych murów tybińskiej uczelni przed dziećmi było dwoje dziennikarzy lokalnego dziennika. 4 czerwca 2002 roku na Uniwersytecie w Tybindze profesor Gregor Markl dał pierwszy wykład dla dzieci zatytułowany „Dlaczego wulkany zieją ogniem?”. Wysłuchało go 400 dzieci, a na następny, tydzień później, przyszło ich już aż 900. Dzieci oblegały sale wykładowe, szczęśliwe, że mogą brać udział w prawdziwych studiach, traktowani jak prawdziwi studenci. Tematy zajęć były współtworzone przez dzieci, a wykładowcy chętnie odpowiadali na szczegółowe pytania, których nie brakuje na każdych zajęciach. Każdy mały student otrzymał indeks, gdzie gromadził pieczątki po wykładach. Dziecięcy Uniwersytet spotkał się z olbrzymim zainteresowaniem. Nastąpił „Kinderuni boom”. Jak grzyby po deszczu, w Niemczech zaczęły powstawać kolejne uniwersytety. Szybko dołączyły do nich też inne ośrodki – w Szwajcarii, Austrii, Lichtensteinie. Obecnie uniwersytet dzieci działa w ponad 70 ośrodkach uniwersyteckich w samych tylko Niemczech.

Bardzo prężnym ośrodkiem Kinderuni jest Wiedeń. W tym roku wiedeński uniwersytet dzieci będzie hucznie obchodzić pięciolecie działalności. W stolicy Austrii dzieci zapraszane są do udziału w wykładach, warsztatach, seminariach i zajęciach plenerowych w okresie letnim. Dzieci, jak prawdziwi studenci, mogą wybrać sobie kierunek studiów: nauki medyczne, nauki ścisłe, sztukę lub studia techniczne. Przez dwa tygodnie lipca 2006 roku w wiedeńskich zajęciach uniwersyteckich dla dzieci uczestniczyła rekordowa liczba 3500 dzieci w wieku 8–14 lat. Na uroczystym zakończeniu zajęć dzieci otrzymały dyplomy magistra

uniwersytetu dziecięcego. W zeszłym roku ruszył „Kinderuni Express” – specjalny ekspresowy pociąg uniwersytecki, wiozący dzieci z różnych zakątków Austrii na stołeczny uniwersytet. W pociągu zorganizowano zajęcia dla małych studentów, którzy podczas jazdy mogli przeprowadzać eksperymenty i uczestniczyć w warsztatach.

Uniwersytet Dzieci działa też u naszych południowych sąsiadów. Uniwersytet w Bratysławie ściśle współpracuje z wiedeńskim – obie uczelnie prowadzą szereg dwujęzycznych zajęć, dostępnych dla dzieci słowackich i austriackich. W Żylinie uniwersytet przyznaje dzieciom-absolwentom dyplomy bakalarka. Uniwersytet Dzieci funkcjonuje również na Wyspach Kanaryjskich i w dalekiej Kolumbii. W nieco innej formie działa Birmingham Children’s University w Wielkiej Brytanii, gdzie uniwersytet współpracuje ściśle ze szkołami, oraz w USA. Na University of California, Berkeley, specjalnie wydzielone wydziały zapraszają dzieci już od pierwszego roku życia.

Uniwersytet Dzieci rozpoczął swą działalność w Polsce w najstarszym ośrodku akademickim – w Krakowie we współpracy z Uniwersytetem Jagiellońskim. Pełną parą zajęcia ruszą w przyszłym roku akademickim w cyklu jednego lub dwóch wykładów w miesiącu dla młodych słuchaczy w wieku 7–12 lat. Dzieci skorzystają z najlepszych sal wykładowych. Zasiadą na miejscach na co dzień zajmowanych przez studentów. Będą miały możliwość wysłuchania wykładów najlepszych nauczycieli akademickich, a następnie – rozmowy z nimi. Program studiów układają same dzieci, wykłady powstają bowiem w oparciu o pytania, które dzieci zadały wcześniej w ankiecie przeprowadzonej w kilku wybranych krakowskich szkołach podstawowych. Tematem wykładów będą wszelkie dziedziny wiedzy: od historii po biotechnologię, od medycyny po ekonomię, od prawa po filozofię. Wszystkie zagadnienia prezentowane będą w sposób przystępny i atrakcyjny dla dzieci. W następnej kolejności organizowane będą różnorodne zajęcia umożliwiające dużą aktywność uczestników: warsztaty, zajęcia laboratoryjne, wycieczki poznawcze. Poprzez nie dzieci będą bezpośrednio, w działaniu, odkrywać poznawaną dziedzinę wiedzy.

Pierwsze zajęcia zostały przygotowane dzięki wsparciu wielu osób i organizacji. Obok Uniwersytetu Jagiellońskiego były to: Wszechnica, Obserwatorium Astronomiczne UJ, OTE Kangur, OTR Aletheia, Pracownia Ceramiki Artystycznej. Dzięki wzmożonym wysiłkom wielu osób, w tym także wolontariuszy i straży, inauguracja była nie tylko interesująca, ale także profesjonalnie bezpieczna, co nie jest bez znaczenia wobec faktu ogromnego zainteresowania rodziców i dzieci. Wykład inauguracyjny **Zwierzęta mówią nie tylko w Wigilię** wygłoszony przez dra hab. Bartłomieja Dobroczyńskiego z Instytutu Psychologii Uniwersytetu Jagiellońskiego zgromadził w sali wykładowej około 300 dzieci. W tym samym czasie w innym miejscu około 100 rodziców wysłuchało wykładu dr Iwony Sikorskiej z Instytutu Psychologii Stosowanej UJ: **Czy warto dziecku pokazywać świat?** Po południu, mimo deszczu, ponad 500 osób

przybyło do Obserwatorium na Majówkę Astronomiczną. Przedszkolaki i starsze dzieci wraz z rodzicami brały udział w specjalnie dla nich przygotowanych wykładach i warsztatach. Po zmroku, gdy rozchmurzyło się niebo, przez największy teleskop w Krakowie można było obserwować Księżyc.

Więcej informacji na temat Uniwersytetu Dzieci znajduje się na stronie internetowej www.ud.edu.pl (stamtąd też autorka czerpała informacje). Organizatorzy proszą także zainteresowanych rodziców o wpisywanie się pod adresem info@ud.edu.pl na listę mailingową, dzięki której będą mogli otrzymywać bezpośrednio aktualne informacje dotyczące działalności uniwersytetu.

